

## Remissvar

Regeringen (Infrastrukturdepartementet) lämnar i sin promemoria *Förbättrat genomförande av direktivet om energieffektivitet – Individuell mätning av värme och tappvarmvatten i befintlig bebyggelse* (19 juni 2019, I2019/01869/E) förslag på hur genomförandet av Europaparlamentets och rådets direktiv 2012/27/EU av den 25 oktober 2012 om energieffektivitet, om ändring av direktiven 2009/125/EG och 2010/30/EU och om upphävande av direktiven 2004/8/EG och 2006/32/EG ska förbättras.

Vi välkomnar en förbättring av genomförandet, men ser dessvärre inte att regeringens förslag är tillräckligt långtgående.

Regeringens förslag grundar sig både på felaktiga underlag och ett alltför snävt perspektiv. Vidare baserar sig underlaget för genomförande på en felaktig kostnadsbild, underskattning av besparingspotential och överskattning av kostnader för utrustning och administration. En allvarlig brist i de underliggande analyserna är också att de endast utgår från fastighetsekonomiska värderingar och helt bortser från det samhällsekonomiska perspektivet. Och fram för allt bortser man från de miljövinster man uppnår i form av minskade utsläpp. Analyserna negligerar också helt de boendes möjlighet att påverka sin energianvändning och de boendes rätt till en rättvis fördelning av kostnader. Vi vet idag att incitament är ett måste för att uppnå en beteendeförändring, och vi vet att det är de som bor i lägenheten som har den slutgiltiga makten över hur länge de står i duschen, vilken innetemperatur de väljer att ha och hur ofta och länge de öppnar fönsterna och vädrar. Då blir väggarnas isolering och fönsternas energiprestanda sekundär.

### Individuell mätning och debitering av värme

Vad gäller värme är regeringens förslag att individuell mätning och debitering ska vara obligatoriskt i byggnader med energiklass G (>200 kWh/m<sup>2</sup>/år) samt att krav ska föreligga i länen Jämtland, Västerbotten och Norrbotten för byggnader för delar av energiklass F (>180 kWh/m<sup>2</sup>/år). Undantag ska ges i de fall det inte är tekniskt genomförbart, det inte är fastighetsekonomiskt lönsamt eller om fastighetsägaren visar upp en handlingsplan för att minska energianvändningen till de nämnda nivåerna.

I det underlag från Boverket som regeringens förslag grundar sig på analyseras endast en typbyggnad, vilken representerar mindre än 15 procent av det svenska flerbostadshusbeståndet. Dessutom är besparingspotentialen förenklad och underskattad.

Konsultföretaget WSP konstaterade 2015 i rapporten *Granskning av Boverkets rapport 2015:34 Individuell mätning och debitering i befintlig bebyggelse* att Boverkets generella slutsats är att individuell mätning av värme i befintliga byggnader blir lönsamt först vid en energiprestanda som motsvarar BBR+75 %. Baserat på denna slutsats menar Boverket att det är fastighetsekonomiskt lönsamt att installera individuell mätning av värme i som mest upp till cirka 44 000 byggnader (dvs cirka 55 % det urval av byggnader som ingår i Boverkets analys). WSP har dock konstaterat att lönsamhetsgränsen infaller vid en väsentligt bättre energiprestanda än BBR+75 % som Boverket kommit fram till.

I WSPs analys konstateras att i norra Sverige (klimatzon I) är lönsamhetsgränsen BBR+35 %, i mellersta Sverige (klimatzon II) BBR+40 % och i södra Sverige (klimatzon III) BBR+60 %. Med WSPs slutsats torde det därför vara en mycket högre andel byggnader som uppnår fastighetsekonomisk lönsamhet med individuell mätning av värme.

Istället för att föreslå ett regelverk valde Boverket att konstatera det inte gick att ha ett generellt krav i alla flerbostadshus i Sverige när inte 100 procent av fastigheterna kunde garanteras lönsamhet. Tvärt emot hur direktivet och uppdraget från regeringen till Boverket var formulerat.

Promemorian innebär ett krav på individuell värmemätning i fastigheter med energiklass G (>200 kWh/m<sup>2</sup>/år), vilket innebär 8 procent av flerbostadshusen i Sverige. Samt att krav ska föreligga i länen Jämtland, Västerbotten och Norrbotten för byggnader för delar av energiklass F (>180 kWh/m<sup>2</sup>/år), vilka kan antas utgöra ca. 1-2 procent av flerbostadshusen i Sverige.

Detta summeras till ca. 10 procent av flerbostadshusen i Sverige, vilket är väldigt långt ifrån de 55% som Boverket antaganden visade.

Vi kan även konstatera att man i Frankrike nyligen antagit en lag om värmemätning i fastigheter med sämre energiprestanda än 80 kWh/m<sup>2</sup>/år, en orimligt stor avvikelse mot det som nu föreslås gälla i Sverige.

Tidigare utredningar från Energimyndigheten och Boverket visar till en besparing i intervallet 10-20 procent när individuell värmemätning införs.

Detta innebär att individuell mätning och debitering av värme bör vara ett obligatoriskt krav för alla flerbostadshus i energiklasserna D-G.

Detta baserat på att man, till skillnad från vad Boverket gjorde, förutsätter att alla fastighetsägare kommer att välja den mest kostnadseffektiva installationstypen.

### Individuell mätning och debitering av varmvatten

Regeringens promemoria inkluderar även förslag på krav för individuell mätning och debitering av varmvatten. Här är regeringens förslag att IMD för varmvatten ska krävas i samband med sådan ombyggnad av flerbostadshus som innefattar installation av tappvarmvatten eller en väsentlig ändring av befintliga sådana installationer.

Erfarenhet visar att kostnaden för att installera varmvattenmätare i många fall inte nödvändigtvis blir lägre bara för att det görs i samband med stambyten eller renoveringar. Givetvis blir kostnaden för vattenmätare liten i sammanhanget i ett så stort projekt, men det i sig är ingen garanti för att det blir billigare.

Tidigare utredningar från Energimyndigheten och Boverket visar till en besparing i intervallet 20-30 procent när individuell varmvattenmätning införs.

Detta innebär att det borde vara ett krav med individuell mätning och debitering av varmvatten i fastigheter där det inte krävs mer än 2,5 varmvattenmätare i genomsnitt för att mäta förbrukningen på separata vattenstammar i kök och badrum.

Detta baserat på att man, till skillnad från vad Boverket gjorde, förutsätter att alla fastighetsägare kommer att välja den mest kostnadseffektiva installationstypen.

Inför man individuell mätning av både värme och varmvatten samtidigt i en fastighet uppnår man dessutom flera synergieffekter som minskar kostnaderna och därmed förbättrar den fastighetsekonomiska kalkylen totalt sett.

Slutligen finner vi det märkligt att regeringens promemoria tycks ha starkare fokus på hur fastighetsägare ska kunna undvika de föreslagna kraven än hur de ska kunna uppfylla dem.

2019-09-20

Svensk Förening för Förbrukningsmätning av Energi (SFFE)